

Uppdragsöverenskommelse 2018

Länsmuseet Gävleborg

371

REGION GÄVLEBORG
Ank. 2017 -12- 1 8
D:nr <i>KCN 2017/178</i>

Länsmuseet Gävleborg och Region Gävleborg, kultur- och kompetensnämnden har träffat följande överenskommelse om regionalt uppdrag för år 2018.

Underlaget har utarbetats i samarbete mellan de tre kulturarvsinstitutionerna Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg.

Grund för överenskommelsen är kultursamverkansmodellen med den av regionfullmäktige antagna kulturplanen för Gävleborg 2016 - 2018, *Ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang*.

I kulturplanen anges följande regionala kulturpolitiska mål, som ska vara vägledande för all regional kulturverksamhet.

Kulturpolitiska mål

Region Gävleborg vill genom den regionala kulturpolitiken lyfta kulturens egenvärden som bidrar till *ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang*. Regional kulturverksamhet och regionala insatser ska i samverkan med kommunernas verksamheter och insatser utgöra en stödande infrastruktur för kulturlivet i länet.

Den regionala kulturpolitiken

- stärker folkbildning och folkrörelse
- främjar folkhälsan
- ökar länets attraktivitet
- främjar innovation och hållbar utveckling.

Den regionala kulturpolitikens övergripande mål är att:

- möta människors grundläggande behov av kulturupplevelser
- öka tolerans och mångfald
- förklara, inkludera och skapa delaktighet i samhället
- utmana det etablerade och vitalisera demokratin
- bidra till kreativitet, nya idéer och nya kulturella uttryck
- främja likvärdiga förutsättningar för kulturlivet i länet.

Utgångspunkten för den regionala kulturpolitiken är att ett rikt och levande kulturliv är nödvändigt och självklart för en hållbar samhällsutveckling i

Gävleborg. Kulturverksamhet ska ge människor redskap att bättre förstå sig själva och sitt samhälle, men också redskap för att påverka sin situation och delta i samhällets utveckling. Kulturverksamhet ska skapa kommunikation mellan individer och grupper, ge förutsättningar för olika slags kulturupplevelser och bildning samt ge människor möjlighet att utveckla sina skapande förmågor. I detta arbete är Gävleborgs kulturmiljöer och kulturarv viktiga resurser.

I en samtid och ett län som utmanas av nya och snabba samhällsförändringar och stark omvärldspåverkan behövs kulturverksamheter som kan ge perspektiv och insikter samt stärker människors förmåga att möta och tillvarata dessa förändringar.

Kulturverksamheternas uppgift är inte att ”nä ut” till människor, utan att *angå och vara angelägna* för sin tids människor i hela Gävleborg. Detta förutsätter ett samspel mellan verksamheterna lika väl som med kommuner, civilsamhälle och andra externa aktörer.

Även de nationella kulturpolitiska målen omfattar de verksamheter som beskrivs i kulturplanen. Med sina inriktningar samspelar de nationella och de regionala målen och bidrar till varandras uppfyllelse.

Kulturarvsinstitutionernas gemensamma uppdrag och mål kopplat till Kulturplan 2016-2018

De tre regionala kulturinstitutionerna Arkiv Gävleborg, Hälsinglands Museum och Länsmuseum Gävleborg ska vara angelägna för människor och samhälle genom att ge redskap för att förstå och hantera historiska och samtida skeenden. Musei- och arkivverksamheten ska angå, ompröva och skapa delaktighet. Verksamheterna ska arbeta med regionens frågor och fungera som resurser för hela Gävleborg med sina olika inriktningar och kompetenser.

Kulturarvsinstitutionernas roll är att fortsätta bredda kulturarvsberättelserna, att möta och undersöka samtidens frågor, involvera människors kunskap, berättelser och känslor samt gestalta historiens mångtydighet.

Institutionerna ska:

- genom ett lyhört och inkluderande arbetssätt, ny kunskapsuppbyggnad och pedagogiska insatser lyfta fram kulturella och historiska perspektiv som öppnar för reflektion, norm- och källkritiskt tänkande och en vitaliserad demokrati

- involvera forskare och kulturutövare för att i dialog med länets innevånare undersöka och ompröva de rådande kulturarvsberättelserna och aktivt gestalta nya
- ge människor möjlighet att vara medskapande, utforska sin kreativa förmåga och använda olika uttryckssätt.

Om Länsmuseet Gävleborg

Med visionen *Kulturarven i Gävleborgs län ska betyda mer för fler* erbjuder Länsmuseet Gävleborg ett historiskt perspektiv på nutida frågor, där människan i förändring är ett bärande tema. Verksamheten bygger på möten med människor där berättelser, kulturmiljöer, föremål och skapande processer bidrar till reflektion kring samhälle och individ. Genom konst-, kulturarvs- och kulturmiljöpedagogik utvecklar museet nya sätt att föra dialog kring samtidens frågor.

Museets profilområden är svensk konst (nationell och regional), konstindustri, textilier, tryckta tapeter, sjöfart och fotografi. Museets konstsamling är idag, utanför storstäderna, landets mest representativa samling av svensk konst från 1600-tal till idag. Museet presenterar kontinuerligt samtida regionala och nationella konstnärskap. Under programperioden genomför museet en stor satsning på nya basutställningar. Museet är också remissinstans för kommuner och myndigheter samt bedriver uppdragsverksamhet med inriktning mot byggnadsvård och arkeologi.

Verksamhetens innehåll:

- Utställningar, projekt och programverksamhet i länet och i museibyggnaderna
- Tillgängliggörande, strategiska förvärv samt vård av samlingar och arkiv
- Kunskapsuppbyggnad och pedagogiskt arbete
- Rådgivning, remisshantering och uppdragsverksamhet främst inom kulturmiljöområdet.

Samverkan mellan institutionerna

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg samverkar i arbetet med utvecklingsområden och prioriterade perspektiv. Institutionerna ska även genomföra gemensamma utbildningsinsatser för sin personal i syfte att stärka dessa områden. Institutionernas chefs- och pedagoggrupper har återkommande möten för utbyte av information och diskussion om samverkan och aktuella samarbeten.

I den nya, samlade kulturarvspolitik som beslutades av Riksdagen 2017 ges kulturarvsfrågorna en tydligare och mer dynamisk roll. Bland annat sätter den nya museilagen upp tydliga, kulturpolitiska mål och implementeringen av lagen blir en viktig uppgift för museiinstitutionerna under 2018. Inför den nya kulturplanen kommer Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg att aktivt diskutera den statliga kulturarvspolitikens intentioner.

Utvecklingsområden

Mångfald av berättelser

En viktig del av Läns museet Gävleborgs, Arkiv Gävleborgs och Hälsinglands museums verksamhet är att aktivt söka efter berättelser om människor, platser och händelser som inte getts tillräckligt utrymme i tidigare historieböcker, men också att anlägga nya perspektiv på etablerade kulturarvsberättelser. För Läns museets del bearbetas berättelserna och görs tillgängliga för länets invånare i utställningar, programverksamhet och pedagogik, i museet och ute i länet. Mångfalden av berättelser spelar också en viktig roll i utveckling och förvaltning av museets samlingar.

Att undersöka och diskutera de nationella minoriteternas situation förr och nu är en prioriterad uppgift. För Läns museets del ligger fokus under 2018 på kartläggningen av länets samiska historia.

Läns museet fortsätter sitt arbete med nya basutställningar. Målet är att utställningarna ska fördjupa berättelserna om Gävleborg och omvärlden och väcka diskussion om samtidens aktuella frågor.

Under 2018 undersöker Läns museet bl.a. frågor kring jordbrukets förändrade villkor efter 1800-talets industrialisering. Syftet är att vidareutveckla och komplettera den kulturhistoriska berättelse som förts fram i världsarvet Hälsingegårdar.

Kultur för integration

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska söka samverkan, kunskap och arbetssätt för att bidra till ökad integration i samhället.

Under året planerar Länsmuseet programverksamhet och pedagogiska aktiviteter i anslutning till utställningen *Sagorna vi lämnade i havet*. Utställningen, som produceras i samverkan med Gävles Unga, förmedlar barns tankar om flykt, krig och att möta ett nytt land genom deras egna texter på arabiska och svenska.

Digitaliseringens möjligheter och utmaningar

Tillsammans med Hälsinglands Museum fortsätter Länsmuseet Gävleborg arbetet med att utveckla respektive museums samlingsförvaltningssystem. Tillgängligheten till sökbara arkiv och samlingar är ytterst en demokratisk fråga. Ett omfattande arbete ligger i att samordna terminologi och hitta relevanta sätt att kategorisera samlingarna för en god sökbarhet och bredare användbarhet, men också för att få redskap för att problematisera och omtolka samlingarna. Under 2018 samarbetar museerna kring att marknadsföra Digitalt museum på olika platser i länet.

Med det nya samlingsförvaltningssystemet arbetar museerna för att största delen av Hälsinglands Museums och Länsmuseet Gävleborgs digitaliserade samlingar kommer att tillgängliggöras via *digitaltmuseum.se*.

Museet använder GIS för att tillgängliggöra information om samiska platser i form av en interaktiv digital karta.

Att överbygga geografiska avstånd

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg ska fortsätta att verka aktivt i hela länet och söka samarbeten för att långsiktigt upprätthålla och utveckla dialoger med civilsamhället.

Länsmuseet har en arkeolog stationerad i Hudiksvall och en byggnadsantikvarie i Ljusdal.

Länsmuseet ska erbjuda utställningar, programaktiviteter, pedagogisk verksamhet och rådgivning i kulturmiljöärenden i samtliga kommuner.

Kultur, hälsa och livskvalitet

Genom aktiviteter som ger människor möjlighet att utforska sin kreativa förmåga, stimulera minnet, reflektera tillsammans och känna igen sig ska Länsmuseet Gävleborg bidra till att stärka grupper som upplever utanförskap på olika sätt - anledningen kan vara t.ex. psykisk ohälsa, funktionshinder eller ålder.

Äldre utgör en betydande del av Länsmuseet Gävleborgs besökare, både i museibyggnaderna och på museets aktiviteter i länet. De är också viktiga förmedlare av kunskap om länets kulturarv. Det är ofta de äldre som vårdar sin förenings eller sin bygds historia och ser till att kulturarv bevaras lokalt

och berättelser uppmärksammas i skrifter, på hemsidor och i utställningar. Här spelar museet en roll som bidrar till äldres vitalitet men också till att äldres kunskaper och engagemang tas till vara.

Länsmuseet ska dela med sig av de erfarenheter och metoder som utvecklats under kulturplanepriodens arbete med kultur och hälsa.

Kulturella och kreativa näringar

Genom att synliggöra historiska skeenden och berättelser kan Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg bidra till att levandegöra och vårda de kulturarv och kulturmiljöer som brukas inom de kulturella och kreativa näringarna, och på så sätt bidra till kunskapsdriven tillväxt. Även arkiv och föremålssamlingar kan vara en tillgång och en inspirationskälla i detta arbete.

Läsfrämjande

Sagor, myter och berättartradition ingår som inslag i museernas pedagogiska verksamhet.

Prioriterade perspektiv

Barn och unga

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg ska fortsätta arbetet att tillsammans utveckla den pedagogiska verksamheten. I samverkan med länets skolor ska institutionerna utveckla och pröva pedagogiska arbetsätt som främjar barns och ungas möten med kulturarven. Institutionerna ska också fungera som plattform för barns och ungas kreativitet och skapande och utveckla processer som involverar barn och unga där deras frågeställningar och tankar får ta plats.

Länsmuseet Gävleborg fokuserar i sitt arbete på konst-, kulturarvs- och kulturmiljöpedagogik för att lyfta frågor om demokrati, allas lika värde, historiebruk med mera.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet ingår i den regionala samverkansgruppen för barnkultur. Arkivet och museerna deltar aktivt i arbetet med att ta fram och implementera en regional kulturgaranti för barn och unga.

Under kulturplaneprioden ska Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Länsmuseet Gävleborg gemensamt bistå med kunskapsunderlag, information och stöd i samband med att ett pedagogiskt skolmaterial om Världsarvet Hälsingegårdar tas fram.

Kvalitet

Arkiv Gävleborgs, Hälsinglands museums och Läns museet Gävleborgs arbete är kunskapsbaserat och präglas av allsidighet och öppenhet. Det förutsätter en ständigt pågående kunskapsutveckling, där institutionerna inte bara strävar efter en ökad forskningsanknytning, utan också samverkar med länsinvånarna och civilsamhället för att ta till vara den kunskap som finns lokalt. Att engagera konstnärliga utövare i kulturarvsarbetet tillför en estetisk dimension, där både form och innehåll tillåts samspela. I Läns museet Gävleborgs kulturmiljöarbete vidareutvecklas kvaliteten genom en kontinuerlig dialog med berörda myndigheter.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg arbetar tillsammans med att inspirera, involvera och erbjuda service till forskare och kulturutövare från olika discipliner.

Jämlikhet och jämställdhet

Kulturpolitiken vilar på den demokratiska grundvärderingen om alla människors lika värde. Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg strävar efter att garantera mångfald, jämställdhet och jämlikhet. I varje sammanhang ska diskriminering och särbehandling motverkas. Som ett led i det arbetet ska institutionerna gemensamt stärka kompetensen i hbtq-frågor.

Miljö

Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska bidra till en helhetssyn på förvaltning och utveckling av landskapet och samhället som är långsiktigt hållbar. Museerna ska lyfta fram länets mångfacetterade kulturmiljöer och verka för att de vårdas och används som en resurs i samhällsomställningen. Även i den publika verksamheten ska frågor om miljö och hållbar utveckling aktualiseras. Bland annat arbetar Läns museet aktivt med frågor kring odling och det gröna kulturarvet i syfte att inspirera till en hållbar utveckling.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg ska bedriva sin verksamhet med så liten negativ miljöpåverkan som möjligt.

Tillgänglighet för personer med funktionsvariationer

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg fortsätter arbetet med att anpassa verksamhet och information till människor med olika typer av fysiska och psykiska funktionsvariationer.

Enkelt avhjälpna hinder i Läns museets lokaler är åtgärdade.

Museets webbsida är tillgänglighetsanpassad enligt standarden WCAG 2.0.

Uppföljning

Länsmuseet Gävleborg ska rapportera in statistik över 2018 års verksamhet till Kulturdatabasen senast den 8 mars 2019. Länsmuseet Gävleborg ska redovisa sin årsberättelse 2018 för Kultur- och kompetensnämnden så att den kan behandlas i anslutning till att regionens bokslut för 2018 tas av fullmäktige. Av årsberättelsen skall framgå vad som gjorts och uppnåtts inom de områden som tas upp i uppdragsöverenskommelsen.

I samband med att den nya regionala kulturplanen 2019-2021 tas fram ses även processen för uppdragsöverenskommelsen över. Region Gävleborg kommer att inleda dialog med samtliga regionala kulturverksamheter under våren 2018 för fortsatt arbete.

Finansiering

Beslut om bidrag för 2018 tas av Kultur- och kompetensnämnden efter att Statens kulturråd beslutat om bidrag till Region Gävleborg, beslutet bifogas uppdragsöverenskommelsen.

Bidraget utbetalas med 1/12-del per månad.

Bidraget förutsätter att Länsmuseet Gävleborg har en sund ekonomi och en budget i balans för 2018.

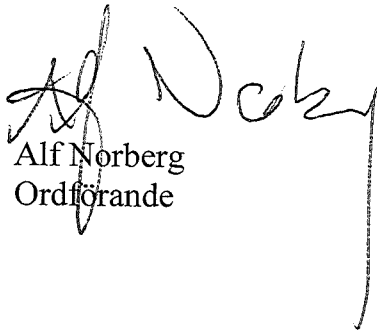
Återbetalningskrav

Länsmuseet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt om bidraget inte används i enlighet med denna uppdragsöverenskommelse. Om Länsmuseet Gävleborg blir återbetalningsskyldigt beslutar Region Gävleborg, efter samråd med Länsmuseet Gävleborg, att kräva tillbaka delar av eller hela bidraget. Uppdragsöverenskommelsen träffas under förutsättning att regionfullmäktige och Statens Kulturråd fattar beslut i enlighet med föreslagen kulturplan och dess budgetförutsättningar.

Denna uppdragsöverenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna erhållit varsitt exemplar.

Gävle 2017- 11- 08

För Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

Alf Norberg
Ordförande

Gävle 2017- 10- 31

För Läns museet Gävleborg

Mats Kolarby
Ordförande